

Megjelenik minden vasárnap és csütörtöken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmát részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 80 krajczár helyesdíj fizetendő.

A közigazgatás államosítása.

Gróf Szapáry Gyula beváltotta programigéretét s beadt a miniszterium nevében a törvényjavaslatot a közigazgatás államosításáról. Kevés nap múlva megkezdődik tehát a legszenvedélyesebb vita az országházban, mert a szélsőbal kijelentette előre, hogy minden törvényes eszköz felhasználásával ellenézni fogja ezen reformot, mely a magyar állammal egykoru (?) megyei közigazgatást gyökeresen megváltoztatja s a központi kormány hatalmát a kinevezés joga által ropantul kiterjeszti. Irányi a párt nevében ismételt kijelentette már ezelőtt, hogy a jelen országgyűlést nem is tartja illetékesnek ezen kérdés megoldására. Szerinte meg kell kérdezni az országot, miként vélekedik felőle; e célból a párt már is követelte, hogy ez a munkát a megyékkel közöltessék, hogy azok is nyilatkozzanak. Ez által reméltek elegendő időt nyerhetni, hogy a tárgyilagosságot a mandatumok lejártáig, az új választásokig kihuzhassák.

A szélsőbal nem lelkesedik ugyan a mostani megyékért, utálja a virilista intézményt, sérelmesnek tartja a főispáni hatáskört, szóval nem kardoskodik mindezekért, csak a régi megye autonómiájában ismeri el az alkotmány védbástyáját. Elfelejtí, miként fejlődött ki ez a híresztelt autonómia a nemzet zavaros idejében s miként hanyatlott el a parlamentarizmus elfogadásával.

A török hódítás, Bocskai, Bethlen Gábor és a Rákóczyak szabadságharcai és az ide-

gen zsoldos labanczok idejében a központi hatalom oly gyenge volt, hogy a közigazgatással alig foglalkozhatott, a megyék magukra voltak hagyatva, s a törökök, labanczok és kurucok közt kénytelenek voltak magukon úgy segíteni, a mint lehetett; a megyék tehát kénytelenségből valóságos államokká váltak az államban, a közigazgatás minden ágát magukhoz ragadták, mert más kormány nem is érvényesíthette magát, mint a megyéé. A mint a béke helyreállott, a központi kormányt a helytartótanács és a kanzellária képviselték, de ezek nem bírtak a megyékkel, sőt József császár németesítő centralizációja is éppen úgy nem volt életképes, mint az 1823-iki megtámadása az alkotmánynak.

A nemzet felébredésének ideje 1823—48-ig volt a megyei autonómia aranykora, melyet a szélsőbal vissza akar idézni, de elfelejtí, hogy ez nem volt egyéb, mint a nemesség uralma. Csak a nemesség alkotta a nemzetet, a városi polgárság ki volt az országgyűlésen nullázva, a nem nemesnek nem volt semmi politikai joga, az országgyűlés alsó táblája e szerint nem volt több, mint a megyei gyűlések összesítése, melyek utasításuk révén a törvényhozásnak visszahívható követeik által főtényezői voltak.

A megyék ezen autonómiáját megtörte 1848-ban a karok és rendeknek azon márcziusi ülése, melyben a követei egyhangúan kijelentették, hogy nem érzik magukat többé

az utasítások által megkötve; különben nem is határozhatták volna el a jogegyenlőséget, a robot, kilenczed és tized megszüntét, az általános hivatalalképességet, az ősiség eltörlését, szóval be nem hozhatták volna a modern parlamentárizmust, mely szerint a vármegye nem választhat többé követeket s nem adhat nekik utasítást, a népképviselő és a választókerületek léptek a rendi országgyűlés helyébe, a megyék elvesztették miniatúr souverainitásukat, a képviselőház képviselte azóta a nemzetet, nem pedig a megyék.

A jogegyenlőség következtében a megyei gyűlést is át kellett alakítani; míg ennél az előtt minden nemes birt egyforma szavazattal s közvetlen egyenlő befolyással a megyei tisztségviselői kar választásában, most megyei bizottságot kellett alakítani, mely a tisztségviselőket megválasztja s a közigazgatást évnegyedves gyűléseiben ellenőrizzé. Csakhogy erre rögtön bekövetkezett a szabadságharc és utána a német centralizmus.

A kiegyezés után a megyéket is újra kellett szervezni s mindenki átlátta, hogy míg a megye gyűlése kizárólag a nemességből állt, a magyar állameszme nem volt, nem lehetett veszélyeztetve, mert minden nemes magyarnak érezte magát, most ellenben az általános jogegyenlőség elvénél fogva megvolt a lehetőség, hogy néhány vármegyében a nemzetiségek többséget nyerhettek a megyei bizottságok választásánál s találkozhatának oly megyék, melyekben a pánszláv, szerb vagy román partikulárizmus az egész

A „Székelyföld” tárczája.

Apróságok.

Az utcák tisztogatása Olaszországban. Olaszország számos városában az utcákat nem a hatóság tisztogatja, hanem egyesek maguk vállalkoznak rá, kik kötelezik magukat, hogy egy vagy több utcát tisztán tartanak. A hatóság ezért csekély bért fizet, kivált oly utcákért, a hol nagyobb a székélyközlökés, s ekkép több a trágya is. A vállalkozó rendszeren 400 méternyi hosszúságú utcázást rábízik egy napszámra, vagy oda adja önként jelentkezőnek, a ki aztán az összesprótt utcai szemetet talicskába gyűjti, kiszállítja a városon kívüli meghatározott helyekre, s ott trágyának dolgozzák föl, melyet a környékbeliek szívesen megvásárolnak.

Új papirosanyag. Egy brüsszeli értesítés szerint a mexikói belga követ a belgiumi külügyi hivatalnak jelentést tett, mely szerint a papirgyártás terén már a közel jövőben nagy változások fognak történni. Mexikó Tabaskó államában ugyanis van egy új anyag, melynek a papirgyártás terén az eddig használt anyagok fölött kiváló előnyei vannak. Ez a „Jalocin” növény, mely ott hallatlan mennyiségben vadon terem. E növénynek kigerebenezett szálai nagyon finomak és

fényesek. Valószínű, hogy a Jalocin-anyag nagy versenyt fog támasztani az eddig használt anyagok ellenében.

A világ leggazdagabb asszonya. Chilében, Dél-Amerikában Donna Izidora Consino vagyonosság dolgában még a Rothschilden is jóval tútesz. A szerencsés asszonynak oly nagy vagyona van, hogy még ő maga sem tudja a jövedelméről számot adni. Birtokai, jószágai, hajói, házai és bányái oly óriási összeget hajtának, hogy pld. egy szénbányája, a legnagyobb Dél-Amerikában, nem kevesebb, mint 16,000 font sterlinget (325,000 márkát) jövedelmez havonként. Donna Izidora azonfelül kitűnően érti az üzletet és nem egykönnyen lehet tulajdoni az eszén. Özevgy, 35 év körül van és bár viruló külsejű, nem érez magában újra kedvet a házassághoz. Nem férfigyűlölő, sőt a férfiak társaságát kedveli is, a minék bizonyítékul szolgál, hogy mikor a polgárháborúk idejében az Egyesült-Államok hajórajja Valpariso előtt csatározott, a milliomos özevgy egy egész hétre meghívta magához az összes tengerésztszket. Nagyon kedveli a sportot és igen nagy istállót tart. Lovai mindig a gyepen vannak, de ez a költséges élvezet meg hasznót is hajt neki.

Nagyszerű halfogás. A krimi halászkok ugyancsak örülhetnek. A halfogás náluk az idén váratlanul nagyszerű volt. Más években ez idő-

tájban csak apró halacskákat fogtak milliárd számra és ezeket úgy, mint a szárdiniát preparálni szokták. Most azt írják Yaltából, hogy ott óriási mennyiségű tökehal keres menedéket a befagyott Kertsből az örökké szabad Yalta öbölbe. Alig tudták meg a váratlan eseményt Odessza és Charkov halkereskedői, már is eleve lefoglalták az egész halszállítmányt a maguk számára.

A százévesek számáról értekezett Levasseur a francia tudományos akademiában. Azok száma, kik a 100 életévet elérik, sokkal kisebb, mint általában fölveszik. Az aggyastjánok azon hajlammal bírnak, hogy magukat öregebbeknek mondják vagy tartják. Az 1871-ben Bajorországban végbement népszámlálás adatai 37 százévest tüntettek föl, midőn azonban a dolgot hivatalosan megvizsgálták, csak egy asszonnyól vált bizonyossá, hogy száz évnél idősebb. Canadában a halotti jelentések alapján meghalt 82 száz évnél idősebb ember; a vizsgálat kiderítette, hogy 100 évnél csak 9 volt idősebb.

Hasonló tapasztalatot tettek 1886-ban Franciaországban. Az utolsó népszámlálás alkalmával 184 személyt jegyeztek be mint olyant, ki 100 évnél öregebb. Utána jártak a dolognak és az eredmény az volt, hogy 101-ről megállapították, hogy nem érték el a 100-ik életévet; 67-nél authentic a kor nem volt kimutatható és csak 16 egyénnél bírtak a 100 évnél magasabb kort hivatalosan konstatálni; köztük volt egy 116 éves férfi.

magisztratus felett uralkodnék. Ily veszély elhárítására hozatott be a virilisták intézménye, mert a nagy- és középföldbirtokosok mindig és mindenütt a magyar állameszme hívei.

A parlamentárizmus árnya alatt a megyei autonomia és közigazgatás folyvást hanyatlott. A megyei kapacitások nem voltak, hogy képviselőkül választassanak meg, vagy kormányhivatalba lépjenek, a főváros czen-tripetális ereje pedig elvonta a megyéktől a legjobb tehetségeket, s bekövetkezett az idő, midőn a közigazgatás államosítása kikerülhetlenné vált.

A mérsékelt ellenzék s különösen Grünwald Béla fogta fel először ez eszmét, mely csak lassan hódította meg a többséget is. Ez sokáig foltozásokkal igyekezett a meglevő bajokon segíteni; végre átlátta, hogy a gyökeres átalakítás mulhatlanul szükséges. A mint tehát Szapáry Gyula gróf átvette a kormányt, programjában mindjárt kihirdette, hogy a közigazgatás államosítása miniszteriumának egyik főfeladata. S íme, egy kurta év leforgása után itt áll előttünk a nevezetes reformjavaslat, melynek részleteihez még többször hozzá fogunk szólhatni.

(P. H.)

Törvényjavaslat a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben.

ELSŐ RÉSZ.

I. Fejezet.

Általános határozatok.

1. §. A közigazgatás a vármegyékben állami feladatot képez, melyet ezen törvény korlátai között kinevezett állami közegek intéznek.

2. §. A vármegyék önkormányzati hatásköre a jelen törvény III. részében foglalt kereten belül fentartatik.

3. §. A vármegyék önkormányzati hatáskörében felerősített teendőket a jelen törvény és az alkotandó szabályrendeletek értelmében, rendszerint az állami közigazg. tisztviselők végzik.

4. §. Az 1886. évi XXI. t.-cz. I. §-ában felsorolt törvényhatóságok területe, valamint a vármegyék székhelyei csak törvény által módosíthatók.

5. §. A vármegyei pénztárak és számvéviségek megszűntetnek, a pénztár teendői a kir. adóhivatalokra, a számvéviség teendői a rendszerint minden vármegye területén létesítendő központi számvéviségre ruháztatnak.

6. §. A kereskedelmi miniszternek az 1890. évi I. t.-cz. által a közutakra vonatkozólag megállapított hatásköre megszüntetetik és ezen hatáskör a belügyminiszterre ruháztatik át.

Az ugyanazon törvény II. részében a kereskedelmi miniszternek a vámszedési jog engedélyezésére és a vámok kezelésére vonatkozó hatásköre hasonlóképp a belügyminiszterre megy át, ki a vámszedési jog és a vámdíjak megállapítása tekintetében a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg jár el.

7. §. A közutak, utcák és a magas építkezések létesítésére szükséges kisajátítás esetén, a kisajátítási jogot, az 1881. XLI. t.-cz. 5. §-a értelmében az ott megnevezett közmunka- és közlekedési miniszter helyett, ezentúl a belügyminiszter engedélyezi, valamint a kisajátítási eljárást is ugyanazon t.-cz. 33. §-a értelmében a belügyminiszter rendeli el; s a fent jelzett célból eszközözendő kisajátítás körül ő teljesíti mindazon teendőket, melyeket ezen törvény a közmunka- és közlekedési miniszterre ruházott.

8. §. A vármegyei törvényhatóságok járásokra oszlanak.

A fennálló járásek területén és azok székhelyein esetleg szükséges változtatásokat, a vármegyei közigazgatási bizottság meghallgatásával, a miniszterium állapítja meg, lehető figyelemmel arra, hogy a közigazgatási beosztás a járásbírósi és az adóhivatali beosztással összhangban legyen.

Két járás esetleg ugyanazon székhellyel bírhat.

9. §. Addig is, míg a tisztviselők jogviszonyai külön törvény által szabályoztatnak, a változást nem szenvedett szabályok fentartása mellett, a következő szakaszokban foglalt rendelkezések mérvadók.

10. §. (1886. XXI. t.-cz. 67. §.) A főispán, valamint a többi központi tisztviselő a vármegye székhelyén, a járási tisztv. a járás székh. köteles lakni; az, a kinek működése több járásra terjed, azon a székhelyen, mely a kinevezési okmányban vagy külön rendeletben állapittatik meg.

11. §. A tisztviselők, valamint a segéd- és kezelő személyzet minősítését az 1833. évi t. cz. alapítja meg.

13. §. A tisztviselők hivatalba lépése az esküvétel napjától számított.

A főispán a miniszterelnök előtt teszi le az eddigi szokásos főispáni esküt.

A többi tisztviselő a főispán előtt teszi le a következő esküt (1886. XXI. t.-cz. 86. §.):

„Én N. N. esküszöm, hogy ő cs. és királyi felségéhez, Magyarország apostoli királyához hű leszek, az ország törvényeit megtartom, hivatali eljáróimnak engedelmeskedem, hivatalommal járó kötelességeimet lelkiismeretes pontossággal teljesítem és a hivatali titkot megőrzöm.”

A ki a kitűzött vagy meghosszabbított esküvétel határidőitől számított 30 nap alatt sem jelentkezik személyesen esküvételre, annak kinevezetése hatályát veszíttének tekintendő.

13. §. A végleg kinevezett tisztviselő állásától csak fegyelmi uton mozdítható el.

Uj fegyelmi szabályok és eljárás megállapításáig a pénzügyi közegekre nézve az 1889. XXVIII. t.-cz. IV. fejezetében foglalt szabályok, más tisztviselőkre az 1886. XXIII. t.-cz. intézkedései mérvadók.

14. §. A közigazgatási tisztviselő a közszolgálat érdekében az által, kinek hatáskörébe a kinevezés tartozik, hason rangban és hasonló minőségben más állomásra bármikor áthelyezhető; az alszolgabírók és a járási orvosok a törvényhatóság területén belül a főispán által is áthelyezhetők.

Ha ezen áthelyezést a tisztviselő nem maga kérte, az áthelyezéssel járó kiadásoknak az érvényben levő szabályok értelmében való megtérítését igényelheti.

15. §. Tisztviselő nem lehet egyidejűleg országgyűlési képviselő, továbbá nem lehet képviselőjelölt azon a területen, melyre működési köre kiterjed.

16. §. A tisztviselő nem lehet gyakorló ügyvéd vagy ügynök; nem viselhet más hivatalt, nem folytathat kereskedést, iparüzletet vagy bármely oly foglalkozást, a mely tisztviselői állásával össze nem fér, vagy a mely által kötelességének teljesítésében gátolhatik; nem lehet valamely politikai lap vagy folyóiratnak sem tulajdonosa, sem kiadója, sem szerkesztője. A felett, vajjon valamely foglalatosság összeférhetlen-e a tisztviselő állásával, az illető miniszter dönt.

17. §. A közigazgatási tisztviselő nem járhat el oly ügyben, melyben ő maga érdekelt, vagy fel- és lemenő ágbeli rokonai, vele harmadizig oldalrokonaságban vagy másodizig sógoraságban állók, vagy pedig örökre fogadó szülei, illetőleg fogadott gyermekei érdekelték.

Erdekeltségi eset felerősítve alkalmával helyettes küldésnek van helye, melyet a főispánokra nézve a belügyminiszter, a főispánnak közvetlen alárendelt közegekre nézve az illető szakminiszter, a többiekre nézve a főispán eszközöl.

18. §. A közigazgatási tisztviselő a hatásköréhez tartozó teendőket egyéni felelősség mellett látja el.

19. §. Addig, míg a közigazgatási hatóságok hatásköre szerves törvény által szabályoztatik, a jelen törvény és az ezen törvény által nem módosult törvények és rendeletek mérvadók.

20. §. Minden tisztviselő főnöknek tekintendő azokra nézve, kik a jelen törvény vagy a szolgálati szabályok szerint neki alá vannak rendelve. A főnököt az alárendelt közegekkel szemben a felügyelet és az ellenőrzés joga és kötelessége illeti meg, hozzájuk illetékességi körében és szakmájukon belül rendeleteket intézhet, őket hivatalos teendők ellátására utasíthatja, tőlük jelentéseket kívánhat, működésüket és eljárásukat megvizsgálhatja.

A főnök ezen joga a közvetlenül alárendeltekkel szemben közvetlenül, a többiekkel szemben rendszerint közvetlen főnökeik útján érvényesítendő.

Sürgős esetekben a közvetve alárendelt közeg is közvetlenül utasítható, de erről egyidejűleg a közvetlen főnök is értesítendő.

Az alantak közeg a főnöknek illetékessége körében kiadott utasításait végrehajtani köteles. Ilyenek ellen felelősségi joggal nem bír, de az ügyrendben megállapított esetekben a szóbeli utasításnak írásban való közlését igényelheti.

21. §. (1886. XXI. t.-cz. 89. §.) A tisztviselő mindazon kárért, melyet hivatalos eljárásában akár cselekvés, akár mulasztása által szándékosan vagy vétkes gondatlanságból az államnak, törvényhatóságnak, községeknek vagy egyeseknek jogtalanul vagy illetéktelenül okozott, ha a kár szabályszerű jogorvoslattal elhárítható nem volt és ha a kártérítést maga után vonó cselekvés vagy mulasztás jogerősen megállapítva lett: teljes kártérítéssel tartozik.

A kártérítési keresetek a törvénykezési rendtartás szerinti illetékes bíróság hatásköréhez tartoznak, mely azonban a kereset megindításáról a felettes közigazgatási hatóságot értesíteni köteles.

Alaplatanul perlekedők, a mennyiben súlyosabb megtorlás alá eső vétség nem forog fenn, 500 frtig terjedhető pénzbürséggel büntetendők és a perköltségekben elmarasztalandók; a pénzügyi tisztviselőkre az 1883. XLIV. t.-cz. 85. §-ban foglalt intézkedés marad érvényben.

22. §. (1886. XXI. 94. §.) A tisztviselő oly cselekvényért, melyet a törvény vagy illetékes felsőbb hatóság tett kötelességévé, sem fegyelmi uton felelősségre nem vonható, sem kártérítési perrel meg nem támadható.

23. §. (91. §.) Ha a károsult az elmarasztalt tisztviselő vagyontalansága miatt kielégítést nem nyerhet, a kárt visszereseti jog fentartása mellett az állam téríti meg.

A közpénzt kezelő tisztviselő által okozott kárt azonban ezek után első sorban azok tartoznak viselni, kik a pénzkészletre törvény vagy rendelet szerinti felügyeleti tartoznak, ha kötelességüket nem teljesítették vagy ebben nem jártak el szabályszerűleg.

24. §. Az ügyviteli szabályzatot az összes vármegyékre a miniszterium állapítja meg. Annak életteléptetésével a törvényhatóságok ügyviteli szabályrendeletei hatályon kívül helyeztetnek.

25. §. Az ügyviteli szabályzat alapján minden vármegyében „vármegyei hivatalos közlöny“ szervezendő, a rendeletek a járási és községi hatóságokkal a „vármegyei hivatalos közlöny“ útján közlendők és minden rendelet a hivatalos közlöny illető példányának postára adásától számított 8 nap múlva a járási és községi hatóságokra nézve kihirdetendők tekintendő.

26. §. Az állami tisztviselők nyugdíj-igényeit az 1885. évi XI. t.-cz. szabályozza.

27. §. A 12–14. és 18–26. §-okban foglalt rendelkezések a kezelő személyzetre is kiterjednek. (Folyt. köv.)

Különlék.

— Hymen. Báro Szentkereszty Ferenoz budapesti törvényszéki bíró és főrendiházi tag jegyet váltott gróf Nemes János kézdijárási képviselő bájos leányával: Janka gróf kisasszonynyal. Áldást és szerencsét kívánunk e szép frigye!

— Néggyűlés volt folyó hó 10-én Kézdí-Vásárhelyt a regálé-ügyben. Két dolog volt előre látható: először az, hogy ez a gyűlés nagyon látogatott lesz a másodsor, hogy semmit sem fognak végezni. És mind a kettő bekövetkezett. Déliután 4 órakor már egészen tele volt a tanácsház nagyterme igénylőkkel s csodalátókkal és közöttük a szép nemből is bőven, kik azonban — dicsőret és dicsőség nekik — szépen megtartották azon régi regulát, hogy „az asszony hallgatson a gyűléseketben.“ A gyűlés a közbírtokosság értekezlete lévén, a polgármester elnökölt, mi minden-esetre jelentékeny befolyást gyakorolt arra nézve, hogy a honmentő nagy hazafiak hatóságok elleni gyűlöletét kissé mérsékeljék. A gyűlés képe különben olyan volt, a milyen minden népgyűlés szokott lenni: „vértől áztatott föld“, „hadakozó ösők“, „ösi szent jogok“ stb. sürün követték egymást, de a zengzetes hangok megett ott ólálkodott a rideg önzés és mindegyre ki-kimutató körmeit. Hallottunk ott okos szót is, mely szívünket örömmel töltö el, de még is a világbolondító demagogia uralta a helyzetet, melytől undorral kellett elfordulnunk. Kié legyen a regálemegváltási összeg: a városé e vagy egyeseké? E felett folyt 1 1/2 óráig a tanácskozás. Egyik rész magának követelte, a másik meg a városnak engedte. Többen hozzá szözlottak a dolloghoz, több-kevesebb jóindulattal tárgyalva a város mint erkölcsi testület érdekeit, de végre is az lett a dollogból, hogy az ügy egy lépést sem haladtott előre, mert a mig egyetlen ember van, a ki magának részt követel, az arányosítás el nem kerülhető. A gyűlés tehát a másnapi törvényszéki tárgyalásra kész megállapodást létre hozni nem tudott. Annyi haszna azonban még is lett a gyűlésnek, hogy megtanultuk, miszerint az ügyvédek között is van ám különbség. Tud az egyik bombaszt nélkül szépen beszélni, mig a másik segítségül hívja az öök dicsőségét, még is kilát-szik, hogy „z e b r e“ beszél. — Másnap délelőtt megtörtént a törvényszéki tárgyalás is és pedig meglepő eredménnyel. Az igényjogosultak feles számmal jelentek meg, a várost meg Bartók Ká-

roly polgármester és Kovács Dániel pénztárnok képviselte. Elekes Béla törvényszéki bíró előadta, hogy a törvény hányféle arányosítási kulcsot állapít meg s egy rövid vázlatot nyújtva, alaposan redukálta a vérmes reményeket, s végül nyilatkozatra hívta fel az igénylőket. És lett az az igazán meglepő, öröndetes eredmény, hogy a jelen voltak — 4 ember kivételével — mindnyájan lemondottak a város javára. Szép és jó polgárokhoz méltó cselekedet! A négy gyászmagyar azonban tartja a posztot. Mit nekik a város, annak érdeke s haladása!... Annak idejében nagy ritkított betűkkel fogjuk ezen urak nevét közzétenni. A további eljárás különben 40 napra elhalasztott. Szívünk őszinte melegével üdvözljük városunk derék polgárságát mai szép cselekedetért!

— **Jótekonyszélu mükedvelői színi előadás.** Folyó hó 8-án vasárnap este a helyi előnyösen ismert mükedvelő-szintársulat néhány tagja a nőegylet pénztára javára sikerült előadásban mutatta be Szigligeti pályanyertes remek drámáját, „A fény árnyai”-t. Ismét új téren volt alkalmunk a derék mükedvelők szép tehetségeiben gyönyörködni, midőn e nehéz — gyakorlott színészi erőket is próbára tevő — darabot oly sikerült, összevágó előadásban láhattuk. A főszerepek — Nyáray Béla (S. Tóth Albert ur), Charlotte marquisné (Vass Ferencz ur), Nyáray Péter (Kovács Károly ur) — a személyesítőktől már megszokott precizitással, gondnal és tehetséggel voltak betöltve; a kisebb szerepekben Bánhalmi (Székelyi Kálmán ur), Senczei (Barthos Károly ur), György öreg szolga (Betegh Pál ur), Matild (Piblinger Lotti k. a.), Marie komorna (Piblinger Thekla k. a.), Várkövi orvos (Szaniszló Kálmán ur) adták jelét a szép tehetségnek és gondos tanulmányának. Nem kisebb elismerés illeti S. Tóth Albertné urnót, ki a legnehezebbet — a sugó szerepét — vállalta magára, szintén derekasn megállva helyét. A közepes számmal összegyűlt közönség halás is volt az élvezetes est sikereit, s izléses csokrokkal tüntette ki a működőket. Bevétel — mint értesültünk — 40 frt 40 kr volt. Hogy nagyobb számmal nem gyűltünk össze, annak oka valószínűleg az is lehetett, hogy ugyanezen estén más hivatalos összejövetel vonta el az előadástól a közönség egy részét. Ennek dacára sikert konstátálhatunk egy anyagilag mint erkölcsileg, a miért dícséret és elismerés illeti a derék szereplőket, a buzgó rendezőt és a nőegylet tisztviselőkarát, kik fáradságot és áldozatot nem ismerve, hiven szolgálják a jótekonyság nemes ügyét.

— **Nemzeti ünnepély!** 1848. márczius 15-ének emlékére Kézdi-Vásárhelyen a tanácsház dísztermében 1891. márczius 15-én d. u. 3 órakor a kezdivásárhelyi olvasó-egyesület állandó rendező bizottsága nemzeti ünnepélyt rendez. Műsor: 1. Induló, előadja a tűzoltó-egylet zenekara, Barabás Ignác karnagy vezetésével. 2. Megnyitó beszéd, Barthos Károly rend. bizottsági elnök által. 3. „Oh nemzetek nagy Istene,” előadja az ev. ref. egyházi dalkör, Makkai Dániel ur vezetésével. 4. Szavai Szerváczius Lenke k. a. zabolai tanítónő. 5. Alkalmi felolvasás dr. Balogh Vendel ur által. 6. „Hymnus,” Erkel Ferencz által. 7. „Hymnus,” Erkel Ferencz által. 8. „Harsog a trombita,” induló, előadja az ev. ref. egyházi dalkör. 9. Rákóczi-induló, előadja a tűzoltó-egylet zenekara. Belépti-díj: Ülőhely 20 kr, állóhely 10 kr. Felülzetések köszönettel fogadtatnak; a tisztá jövedelem az EMKE-alapítvány javára. Kezdeté d. u. 3 órakor.

— **Tűz.** Vasárnap délután Szentkatolnán tűz volt; leégett a Sinkovics Ottó istállója.

— **Halálozások.** Zsigmond Lajos, adótiszt a k. vásárhelyi adóhivatalnál, folyó hó 9-én Kovásznán elhalt. Halála mélyen sujtotta a széleskörű rokonságot, mert egy szépreményű ifju veszett el benne. Csak 26 évet élt. Temetése folyó hó 11-én volt nagy részvét mellett. — Elhalt továbbá Kovásznán Kovács Józsefné szül. Deák Róziája 52 éves korában e hó 11-ikén. Temetése 12-én lesz. Béke poraikra!

— **Márczius 15-ike Sepsi-Szentgyörgyön.** A sepsiszentgyörgyi polgári leányiskola „Potsa-alapja” javára 1891. márczius hó 15-én a városház dísztermében estélyt rendeznek: Kőkőssy Árpádné, Málik Józsefné, özv. Révay Lajosné és Tompa Miklósné, a „Potsa-alap” kezelő-bizottsága. Belépti díj: személyjegy 1 frt, karzatjegy 50 kr, tanuló- és gyermekjegy 30 kr. Kezdeté 8 órakor. Szíves felülfizetéseket köszönettel fogad és nyugtatva-

nyoz a rendező bizottság. — **Estély-rendezők:** Bartha Imre, Bogdán István, Borbáth Gerő, Gyárfás Jenő, Farkas József, Horváth István, Jancsó Lajos, Kőnczey Benedek, Dr. Pálffy Gyula, Vajna Vincze, Vitályos Gyula, Weisz Ignác. — **Műsor:** 1. Hymusz. Zenekisérettel éneklé a polg. leányiskola énekkara. 2. „Márczius 15.” Prolog. Szavajva Málik Józsefné urasszony. 3. „Dal, virág és szerelem.” Keringő. Szövegét írta Szász Károly, vegyes karra alkazta Borsay Samu. Éneklék: Barabás Mari k. a., Gödri Ferenczné urasszony, Gyárfás Etelka k. a., Szász Iszákne urasszony, Antal Lajos, Farkas József, Horváth István és Vitályos Gyula urak. 4. Honvédek toborzása. Képlet. Remenyik Kálmán ur tilukó-kísérettel. 5. „Doktor és patikárius.” Kettős dal. Előadják zenekisérettel: Szederjessy Ödön ur (doktor), Vitályos Gyula ur (patikárius). 6. Szózat. Zenekisérettel éneklé a polgári leányiskola énekkara.

— **Érdekes kérelem.** Háromszékmegyében történt, hogy egy tanító meghalt, s férje — a kit úgy látszik, ótatott el — nyugdíjért folyamodott a megyei közigazgatási bizottsághoz. Kérelmével természetesen elutasították, minthogy még nem volt arra eset, hogy felesége után nyugdíjra kapjon a férj.

— **A vöröstoronyi vasút.** Széchenyi megye rendes közgyűlésén 845,000 forint kölcsön felvételét szavazta meg a Nagyszékből Vöröstoronyig terjedő szárnyvasút kiépítésére. A kölcsön ötven év alatt lesz amortizálva. Fedezetül a vasút jövedelme és a szükséghez képest 9 1/4% megyei pótdó fog szolgálni. Az előbbi kötvények birtokosa maga a vármegye lesz. A kölcsön felvételére vonatkozó szerződés megkötésével az alispánt biztatták meg.

— **Hej, Plevna!** Krüdener báró, az az orosz tábornok, a ki elsőnek kapott ki Plevnánál, a napokban 87 éves korában meghalt. Halála alkalmából érdekes történetek elevenítenek föl a tábornok életéből. Plevnánál a 9-ik hadtestet vezette. A főparancsnoktól, Miklós nagyhercegtől a harcz hevében azt a parancsot kapja, hogy intézzen Plevna ellen rohamot. A tábornok nem mozdul. Krüdener visszaizen: addig egy lépést sem megy, a mig azt a parancsot írásban is meg nem kapja, arra aztán támad a mint tudvalevő, csufos vere-séget szenved. Amikor később a csárral összerült, a csár izgatottan fordult hozzá: „Mit cselekedtél katonáimmal? Add nekem őket vissza!” — A tábornok szótlanul kivette zsebéből Miklós nagyherczeg írásbeli parancsát. A csár átfutotta, aztán némán intett a tábornoknak, hogy távozzat.

— **Paraszt hipnotizáló.** Rintbergen mulatságos dolog történt a napokban. Özv. Szabó Imréné házába beallit egy szűrés-gutás magyar ember és elmondván, hogy 6 óra javítással foglalkozik, kérdi, hogy van-e romlott óra a házban? Epen jó helyen járt. Egy fal órát ocsó pénzért elég ügyesen csakhamar megjavított. Alkonyodni kezdett az idő, mire elkészült a dolgával s így éjjeli szállást kért. Az özvegy a jóképű idegent még vacsorával is megkínálta. Vacsora után hála fejében sok minden-felével mulattatta a vendégserető özvegyet, szeszeregett unokáit és 19 éves fiát, Albertet, ki egy csinos tajtpipából vígan eregette a bodor füstöt. Az idegen egyszer csak így szólt: „Albert! itt van 5 frt, tegye mellé a pipáját. Fogadjunk, hogy ha maga az asztal alá bujt s én hármat az asztalra ütök az öklömmel, naganak onnan ki kell bujnia. Nem bántom, egyetlen egy ujjal sem nyulok magához.” Albert nagyot néz az ajánlatra: hisz biztos a győzelem. Kapja magát s az asztal alá bujik. A bűvész ráüt az asztalra s számlál: „Egy... kettő”, Albert nyugtalankodni kezd az asztal alatt s midőn elhangzott a „három”, mint a villám szökött ki alóla. Az erős legény halálsápadtan állott a bűvös ember előtt, ki a fogadást megnyervén, a pipát az 5 frttal együtt szépen zsebre tette. Amde Albert nem egykönnyen fejejtette csinos tajtpipáját: valóságos buskomorság szállta meg. Ezt a jövedű idegen nem tűrhette s azt mondja neki: „Albert, ne vágjon olyan görbe képet, mert Isten bizony megtűcsöztetom.” „No azt szeretném látni!” S ime a hipnotizáló parasztparancsa alig hangzik el, hogy „Albert táncoljon, parancsolom!” — Albert kiál a szoba közepére s oly eszeveszett jöködvél kezd táncolni, hogy szinte csurog róla a verejték. Tánc közben kérdezi Albert: „Meddig kell nekem így a bolondját járni?” „Mig meg nem mondom, hogy huj, huj!” S csakugyan a fickó addig táncolt, míg a bűvész felszabadította. Másnap a bűvész megköszönvén a szíves vendéglátást, tovább ment órát reperálni.

Közigazdaság.

— **Elvi határozat.** Felmérült konkrét eset alkalmából Baross kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy két vagy több ipartűző egyének az ipartestületben csakis egyszeri tagdíjfizetésre kötelezhetők.

— **Égetett föld.** Konyhakert és virágoskert, valamint cserpes növények és különösen rózsák szá-

máraalkalmasabb komposzt föld az égetett földnél alig van, mert azzal már számtalan esetben a legkitűnőbb eredményeket értek el. Az eljárás, mely szerint égetett földet bármely kertész tetszés szerinti mennyiségben készíthet magának, igen egyszerű. A kertnek valamely szabad helyén három, meglehetősen hosszú karót dugunk a földbe háromszög alakjában, melynek felső végét összekötjük. A kertben található fahulladékok, gyomot mind e három karóra rakjuk s aztán köröskörül egy-két méter magasan gyepföldet hordunk köréje. A rakásra hánnyt fahulladékokat meggyújtjuk, úgy, hogy köröskörül egyszerre égjen, mi után felig elégett gyomot, falevelet s mindentféle kerti söpredéket rakunk rá s az egészet vékony földréteggel úgy betakarjuk, hogy az égő fahulladékból semmi se lássék ki, kivéven a három karót. Erre a rakásra ismét rózsát s egyéb fahulladékokat rakunk s a mint a láng ki kezd csapni belőle, még egyszer gyomot, söpredéket és földet hánnyunk rá. Egy ilyen rakásban a tűzet két hétig is fenn lehet tartani, a szerint, a mint több vagy kevesebb égetett földre van szükségünk. Miután ily módon elég földet égettünk, kihűlni hagyjuk, a mi egy-két hétig tart, azután a földet jól átrostáljuk s felhasználjuk vagy elteszszük.

Nyilvános köszönet.

A jótekonyságáról Európaszerte ismeretes báró Hirsch Móricz ur Párisból szíves volt Birschitz Dávidné urnó közvetítésével a vezetésünk alatti háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet alapítókéje növelésére 100 (egyszáz) forint alapítványt küldeni. Midőn ez öröndetes körülményt nyilvánosságra hozni szerencsénk van, megragadjuk egyuttal az alkalmat arra, hogy ugy az adományozó Báró urnak, mint nevezett Urnőnek szíves pártfogásáért árváink nevében halás köszönetünket nyilvánítsuk.

Kézdi-Vásárhelyen, 1891. márczius 7-én.

A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet kezelő bizottsága nevében:

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Vajna Károly,
jegyző.

262-ik közlemény

a háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet javára tett szíves adományokról.

Dózsa János, Domokos Mihály 2—2 kr. N. N. 4 kr, Tankó János, Nagy Mihály, Benkő Aron, Lóte Bálint 5—5 kr. Nagy Gergelyné, N. N. 4—4 kr, Farkas György, Komsa Andras 8—8 kr. Veres Antal, Duducz Gerő, Imre Lajosné, özv. Petke Adámné, Petke Lajosné, Dózsa Gyula, Domokos László, Gál István, Lóte Lajos, Fazakas Ferencz, egy valaki, Szász Károty, Dózsa Abrahamné, Karacsony Mátyás, Tompa Mihály 10—10 kr. N. N., ifj. Gál Istvánné 20—20 kr. Szalánczi Ferencz, Kis Miklósné 2—2 lit. buza. Kis László, Sándor Albert 8—8 lit. buza. Bene Ferenczné 10 l. buza, Benkő Mihály fél l. buza, László Lukács, Szacsna Mihály 1—1 lit. rozs, Zöld Adámné, Lóte Antal, Rápolti Ferencz, Agoston József fél-fél lit. rozs, Majt János, Barok József 2—2 lit. rozs, Kis Albert 10 lit. rozs, Ragouner József, Nagy János, Bedő Károly fél-fél lit. törökbuza. Farkas József, Farkas Mihályné, Bede János, Tampó György, Csomós József, Szász Ferenczné, Pasztor István 1—1 lit. törökbuza, Takó Sándor, Gál József, Csusz Tamás, Gazda Lajos, Gál Pálné, László Károlyné 2—2 lit. buza. N. N. 3 lit. törökbuza, Gál Károlyné 5 liter törökbuza, Szász Pálné, Petke Rebi, Vidu Károly, Kerekes Andrásné 1—1 liter paszuly, Hartenbaum Samu 2 lit. paszuly, Nagyné 4 lit. paszuly, Tompa György 1 fert. paszuly.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett halás köszönetünket.

K.-Vásárhelyt, 1891. jan. 10-én.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Székely Málvin,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Egész selyem-nyomású foulardokat 1 frt 20 krtól 3 frt 90-ig méterenként (kb. 450 különböző mustra) küld öltöny- és darabszáma, viteldij- és vámmentesen a házhoz G. Henneberg (cs. és kir. udv. szállító) selyem-gyári raktár Zürich. (Minták postafordultával. Levelék viteldija 10 kr.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai királyi járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy kovásznai özv. Varga Mihályné Greizing Anna végrehajthatónak imecsfalvi Czipa Balázs né Szigeti Éva végrehajtást szenvedett elleni 122 frt 38 kr. tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében a k. vásárhelyi kir. törvényszék kovásznai kir. járásbíróság területén levő, Imecsfalva községében fekvő, az imecsfalvi 47. sz. tjkvben 117., 118., 119. hr. sz. ingatlanra 349 frt, 409. hr. sz. 3 frt, 479. hr. sz. 4 frt, 585¹/₂ hr. sz. 59 frt, 601¹/₂, 602., 620. hr. sz. 76 frt, 628. hr. sz. 11 frt, 647. hr. sz. 7 frt, 653. hr. sz. 9 frt, 657. hr. sz. 6 frt, 664. hr. sz. 3 frt, 1046. hr. sz. 16 frt, 1307., 1308. hr. sz. 22 frt, 1588. hr. sz. 23 frt, 1928., 1929. hr. sz. 11 frt, 2052. hr. sz. 6 frt, 2115. hr. sz. ingatlanra 11 frt, összesen tehát az árverést 616 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi május hó 8-ik napján délelőtti 9 órakor Imecsfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi 60. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Kovásznán, 1891. évi február hó 10-ik napján.

Dobay János,
kir. járásbíró.

Sz. 7215. tskvi.
1890.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár és társa végrehajthatónak márkosfalvi Forró Jánosné végrehajtást szenvedő elleni 101 frt 17 kr és 310 frt tőke követelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Márkosfalva községében fekvő, a márkosfalvi 543. sz. telekjegyzőkönyvben foglalt 992¹/₂ hr. számú ingatlanra 86 frt, az 1255¹/₂, 1275. hr. számú ingatlanra 251 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést a fennebb ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi márczius hó 16-ik napján délelőtti 9 órakor Márkosfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1890. évi december hó 28-án.

Gaál István,
kirendelt egyes bíró.

Hirdetmény.

Miután az általam használtatott veres pecsétet többféle árulási engedély nélküli borvizeken kezdték utánmozni és ezzel a tisztelt borvizfogyasztókat tévutra vezetik, ezennel becses tudomására kívánom adni a mélyen tisztelt borviz-fogyasztóknak, a kik az én tulajdonomat képező borvizet óhajtnak élvezni, hogy a pecsétet 1891. évi márczius 15-ikétől átváltoztatom zöldre, B. L. betű lesz a pecsét közepén olvasható és a jelzett időtől kezdődőleg úgy fogom kiadatni.

Teljes tisztelettel

Balási Lajos.

Eladó zongora.

Egy jó hírnevű bécsi gyáros „A. Gizi-kovskij”-től való zongora jó hanggal, méltányos áron eladó. Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

!!! Regále-igazolványok !!!

T. cz.

Tudomásom lévén arról, hogy az állam részéről kiadott regále igazolványok (járadék-szelvények) a legtöbb esetben utazó agentsek által vétetnek a felektől rossz árfolyammal, bátor vagyok az eladás megkönnyítése céljából szolgálataimat ezennel felajánlani. Bank- és váltóüzletemben az ebbeli forgalomnak nagy része összpontosul és mindenkor abban a helyzetben vagyok, ilyféle igazolványokat a legjobb árban, külön megtérítve a január 1-től folyó 4¹/₂% kamatot, értékesíteni.

Kiváló tisztelettel:

Adler Jacob L.
bank- és váltó-üzlete, Brassó.

ÉRTESÍTÉS.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár igazgatósága értesíti a nagy közönséget, hogy regále-kötvényeket és utalványokat vásárol, vagy a kötvények és utalványok eladását előnyös összeköttetéseinél fogva jutányos árban közvetíti.

Az igazgatóság.